

Muusika

Üldalused

- **Kunstipädevus**

Põhikoolis on kunstivaldkonna õppeainete õpetamise eesmärgiks kujundada õpilastes eakohane kunstipädevus: suutlikkus mõista kunstide mitmekesisust, arutleda kunsti ja muusika teemadel;

väärtustada lähiümbruse, Eesti ja maailma kultuuripärandit; näha eri ajastute ja nüüdisaja kultuuri suhet; kasutada kunsti ja muusika väljendusvahendeid isiklikuks ja kollektiivseks loominguliseks tegevuseks, väärtustada enda ja kaaslaste loomingut.

Kunstivaldkonna ainete õpetamise kaudu taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) on omandanud loovtegevuse ja eneseväljenduse kogemusi, tunnetab enda loomingulisi võimeid ning väärtustab isikupäraseid ja keskkonnasäästlikke lahendusi;
- 2) kasutab loovtöodes mitmekesiseid visuaalseid ja muusikalisi väljendusvahendeid, arutleb eakohaste kultuuriliste sõnumite ja väärtushinnangute üle, oskab kujundada oma arvamust ning väljendada kunsti abil emotsioone;
- 3) väärtustab kultuuri ja inimese loovust, osaleb nii individuaal- kui ka koostööprojektides ning peab tähtsaks lahenduste otsimist ja loovat mõtlemist;
- 4) märkab kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust, mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas, aktsepteerib erinevaid kultuurinähtusi;

- 5) väärtustab ja hoiab Eesti ning siin elavate rahvusvähemuste kultuuri, tunneb vastutust kultuuritraditsioonide säilimise eest, seostab kunsti ja kultuuri ning teaduse ja tehnoloogia arengut nii minevikus kui ka tänapäeval;
- 6) omab ülevaadet kunstivaldkonnaga seonduvatest elukutsest, ametitest ja edasiõppimise võimalustest.

• Üldpädevuste kujundamise võimalusi

Kunstivaldkond võimaldab kujundada kõiki üldpädevusi igapäevases õppetöös nii teooria kui ka praktiliste tegevuste kaudu. Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi – teadmiste, oskuste, väärtushoiakute ja -hinnangute – kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes loob oma väärtushinnangute ja enesekehtestamisoskusega sobiliku õpikeskkonna ning mõjutab õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist. Üldpädevuste kujundamisel on oluline kooli ning kodu koostöö.

Kultuuri- ja väärtuspädevus

Kunstivaldkonna õppeainetes rõhutatakse kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumiõppijaidentiteedi osana. Tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitletavate teemade, analüüsitavate kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunsti ja muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist kõikidesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus

Uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismusitseerimine, ühistes kunstiprojektides ning

valdkondlikes ja valdkondadeülestes õppeprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning aitavad väärtustada üksteise toetamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjuvad õpilased oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama. Kunstiained teadvustavad inimese kui keskkonna kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus

Pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tundma õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainestik ning sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Õpipädevus

Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide kaudu, mis võimaldavad õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes olukordades. Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppi rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus

Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest jms rääkimine, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainespetsiifilist terminoloogiat.

Tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunsti- ja muusikateemaliste referatiivsete ning loovtööde koostamine eeldab oskust mõista teabetekste ning suunab kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik jms). Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Ettevõtlikkuspädevus

Vajalike oskuste kujunemist toetavad kunstiainetes individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ning probleemipõhised ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Kunstiainetes väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada erinevaid ideede väljendamise ja esitlemise võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus.

Kunstiainetes rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutada lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama kunstimõisteid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid. Kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Loomeülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika ning kunsti arengus.

- **Kunstiainete lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega**

Nüüdisaegne kultuur on interdistsiplinaarne. Kunstiained on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisiga. Kunsti aineseks on inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm erinevates avaldumisvormides. Teiste ainevaldkondadega suhestumine on kunstivaldkonna õppeainete loomulik osa ning valdkondadeüleseks lõiminguks on palju võimalusi.

Eri kultuuridega tutvutakse paljudes teiste valdkondade õppeainetes (keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus) ning kujundatakse seeläbi väärtushoiakuid ja teadvustatakse maailma kultuurilist mitmekesisust.

Kunstiainetes keskendutakse võrreldes teiste õppeainetega kontsentreeritumalt kultuuridevahelise dialoogi mõtestamisele ja loovuse kasutamisele nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

Mitmes ainevaldkonnas – keeltes ja kirjanduses, matemaatikas, tehnoloogias, kehalises kasvatuses – kasutatakse kunstiainetega kattuvaid mõisteid (nt kompositsioon, struktuur, mõõdud, nurgad, geomeetrilised kujundid, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jms).

Kunstivaldkonna õppeainetes toetutakse teistes õppeainetes omandatud teadmistele, samas süvendatakse ja visualiseeritakse neid teadmisi. Praktiliste tegevuste kaudu kujundatakse arusaama, et teadmised ja pädevused on omavahel seotud ja igapäevaelus rakendatavad.

Ainevaldkondade piire ületavad õppeprojektid võimaldavad lõimida kunstiaineid teiste ainevaldkondadega ja kujundada pädevusi.

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled.

Arendatakse suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust ja vaadeldakse eri ajastute ning kultuuride lugusid muusikas ja kujutatavas kunstis, teatri- ja filmikunstis.

Matemaatika

Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid), samuti matemaatiliste sümbolite, kujundite ning mõistete tundmist.

Loodusained

Teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi.

Sotsiaalsained

Vaadeldakse suhteid teiste inimeste ja inimrühmade ga ning eri kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ning kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel.

Tehnoloogia

Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist, oskust innovaatilisi ideid kavandada ja praktikas ellu viia (loomisprotsess, tehnoloogiad ja tehnikad).

Kehaline kasvatus.

Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, mootorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

- **Läbivate teemade rakendamise võimalusi**

Kunstiaineid on võimalik seostada kõigi läbivate teemadega. Õppekava läbivaid teemasid peetakse silmas valdkonna õppeainete eesmärgiseade puhul, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel lähtutakse kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine.

Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ning hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Kunst ja muusika võimaldavad õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid, omandada nii ainealaseid kui ka üldisemaid mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiaid. Tutvutakse kunstide mitmekülgsete väljunditega igapäevaelus, kunstidegaseotud ametite ja elukutsetega, võimaldatakse vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt külastades loomeettevõtteid. Õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud erialasid ja edasiõppimise võimalusi.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskkond.

Need teemad hõlmavad mitmekülgseid oskusi, nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ning heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega. Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Osatakse näha võimalusi

taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.

Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Tehnoloogia ja innovatsioon.

Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Tervis ja ohutus.

Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Kujutavas kunstis kasutatakse materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet.

Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseeruvast maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusika- ja kunstüritustel.

- **Õppetegevuse kavandamine ning korraldamine**

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab õpilastele piisavalt aega puhata ja huvialadega tegelda;
- 3) võimaldatakse õpilasel õppida individuaalselt ning koos teistega, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile, et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni, arvestades sealjuures õpilaste individuaalsust ja konkreetse klassi võimekust;
- 5) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsioonitehno-loogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) kasutatakse mitmekesisist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvuti/ multimeediaklass, virtuaalkeskond jne, käiakse õppekäikudel kontsertidel, teatrites, muuseumides, stuudiotel, muusikakoolides, looduses, näitustel, raamatukogudes jne;
- 7) kasutatakse mitmekesisist ja tänapäevast õppemetoodikat;

8) seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist;

9) leitakse tunnivälise loomingulise tegevuse võimalusi – (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, näituste kavandamine, töötoad jms)

• Hindamise alused

Hindamine annab tagasisidet õpilaste individuaalse arengu kohta ning on lähtekohaks järgneva õppe kavandamisel. Hindamisel lähtutakse ainevaldkonnas taotletavatest pädevustest, mille keskmes on:

1) õpilaste muusikaliste ja kunstialaste võimete areng;

2) teadmiste ja oskuste rakendamine musitseerimisel ja kunstiloomingus;

3) isikupärane lähenemine loovülesannete lahendamisel. Hindamisel väärtustakse õpilaste teoreetilisi teadmisi, püüdlikkust ja osalemist õppeprotsessis ning pingutust tulemuste elluviimisel. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära.

Õpitulemuste hindamise vormid peavad olema

mitmekesised õpilaste arengut motiveerivad ja vastavuses nende õpitulemustega. Õpitulemusi hinnatakse numbriliste hinnetega ning sõnaliste hinnangute abil. Numbrilisele hindamisele lisandub suuline tagasiside. Nii sõnaliste hinnangute kui ka numbrilise hindamise puhul peavad õpilased teadma, mida ja millal hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Õpetajapoolsed suulised sõnalised hinnangud ning numbrilised hinded peavad motiveerima õpilaste arengut kunstivaldkonnas.

Hindamisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist, lähtudes püstitatud õppeülesandest ning kehtiva õppekava sisust ja eesmärkidest. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead.

- **Muusika õpetamisel hinnatakse**

õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesmäärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

- 1) **laulmine** – aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara omandamine;
- 2) **pillimäng** – musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksi;
- 3) **omalooming**–lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumiseloomine, ideede välja- pakkumine ning teostamine, loomingulisus;
- 4) **muusika kuulamine ja muusikalugu**, õppekäigud– muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes;
- 5) **tunnist osavõtu aktiivsus** – aktiivne osalemine tunni eriosades;
- 6) **tunniväline muusikaline tegevus**– osalemine koolikooris, orkestris, ansambelis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil (neid punkte arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel).

- **Füüsiline õpikeskkond**

Kool korraldab kunstivaldkonna ainete õppe klassis, kus on selleks vajalikud, tingimused ja vahendid.

Muusika:

- 1) muusikalisteks tegevusteks, sh rühmatöök ja liikumiseks vajalik pind;

- 2) fono- ja videoteegi (CD, DVD, VHS), DATA-projektori kasutamise võimalus;
- 3) vajalikud vahendid: naturaalklaver ja klaveritool, süntesaator, hifi- muusikakeskus, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel, internetiühenduse ja helikaardiga arvuti ning noodistusprogramm ja MIDI-salvestusprogramm;
- 4) Orffi instrumentarium (rütmi- ja plaatpillid), plokkflöödid või kuuekeelsed väikekanded, akustilised kitarrid.

• Muusika õppe- ja kasvatusesmärgid

Põhikooli muusikaõpetuses taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunsti vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäeva elu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb laulupidude traditsiooni edasikandmise protsessis ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda;

8) teab Eesti ja paikkonna tuntumaid heliloojaid ja interpreete ning väärtustab kultuuritraditsioone;

9) mõistab, kuidas huvi valdkonna vastu, muusikalised võimed ja teadmised võimaldavad kujundada sellest hobi (harrastuse) või tulevad tulevikus kasuks ameti valikul.

• Muusika õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetus toetab õpilaste individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse abil.

Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse harmoonilisi isiksusi, tasakaalustatakse ja toetatakse õpilaste emotsionaalset arengut, sh teiste õppeainete omandamisel.

Muusikaõpetuse kaudu avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Muusika ainekava koostades on lähtutud järgmistest põhimõtetest:

- 1) teadvustada ja tähtsustada ühislaulmise kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist rolli;
- 2) rõhutada musitseerimise osatähtsust;
- 3) julgustada ja toetada loomingulist eneseväljendust;
- 4) teadvustada ja süvendada õpilase isiklikku suhet muusikaga;
- 5) rõhutada muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujunemisel, tunde- ja mõttemaailma arendamisel ning rikastamisel;
- 6) lähtuda õppes õppija vajadustest ning tähtsustada integreeritud tegevusi.

Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas välja kujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodi ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogikateadmusele ja kogemusele.

Muusikaõpetuse koostisosad on musitseerimine (laulmine, pillimäng), muusikaline liikumine, omalooming, muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus, õppekäigud.

Muusika kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) laulmine,
- 2) pillimäng,
- 3) muusikaline liikumine,
- 4) omalooming,
- 5) muusika kuulamine.

Õppeaine koostisosad ja osaoskused on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses ning neid kujundatakse muusikaliste tegevuste kaudu.

Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu, liikumist ja omaloomingut.

Musitseerides arendatakse isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguliseks eneseväljenduseks. Rühmas või üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust, emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilaste enesehinnangut ja õpimotivatsiooni. Ühislaulmise ning koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ja kujundatakse isamaa-armastust.

Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega.

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat noodikirja lugemise oskust koos musitseerimisega.

Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikalist maitset, teadmisi kohalikust, oma riigi ja Euroopa

kultuuripärandist ning nende rollist maailmas ja peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist).

Muusikaõpetuse lahutamatuks osaks on kontserdielu korraldamine koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning nad saaksid ürituste korraldamise kogemuse.

Muusika on aine, mille õpetuse osad on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses, seetõttu on neid keeruline eraldada. Õppeaine koostisosad kattuvad muusikaliste tegevustega.

Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu, liikumist ja omaloomingut.

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse õppekavas sisalduva noodikirja lugemise oskust musitseerides. Õpilaste silmaringi ja muusikalise maitse kujundamiseks on vajalikud õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse.

Õpilaste üldkultuurilised teadmised põhinevad teadlikkusel kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas. See hõlmab teadmisi peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist). Oluline on kontserdielu korraldamine oma koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning ürituste korraldamise kogemus.

Muusika kaudu kujundatakse harmoonilist isiksust, puudutades nii keha, tundeid kui ka intellekti. Muusikaõpetusel on tasakaalustav ja toetav roll õpilase emotsionaalses arengus ning teiste õppeainete omandamises.

Musitseerides arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ja koos musitseerimiseks ning loominguliseks eneseväljenduseks. Rühmas ja üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust ja emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilase enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ja koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse isamaa- armastust.

Muusika ainekava koostades on lähtunud järgmistest põhimõtetest:

- 1) teadvustada ja tähtsustada ühislaulmise kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist rolli;
- 2) rõhutada musitseerimise osatähtsust;
- 3) julgustada ja toetada loomingulist eneseväljendust;
- 4) teadvustada ja süvendada õpilase isiklikku suhet muusikaga;
- 5) rõhutada muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujundamisel, tunde- ja mõttemaailma arendamisel ning rikastamisel;
- 6) lähtuda õppes õppija vajadustest ning tähtsustada integreeritud tegevusi.

• **Õppetegevus**

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhata ja huvitegevustega tegelda;
- 3) võimaldatakse õppida individuaalselt ning üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, arvestades sealjuures õpilaste individuaalsust;
- 5) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsiooni- tehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) laiendatakse õpikeskkonda: õppekäigud kontsertidele, teatritesse, muuseumidesse, stuudiotesse, muusikakoolidesse, looduskeskkonda, näitustele, raamatukogudesse jne;
- 7) kasutatakse mitmekesist ja tänapäevast õppemetoodikat;

8) leitakse tunnivälise muusikaalase tegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid jm).

I kooliastme õppetegevused:

- 1) ühehäälnelaulmine ja osalemine kooris;
- 2) meloodia laulmine käemärkide, rändnoodi, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsetehelikõrguste (astmete) järgi;
- 3) mänguoskuse omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel, plokkflöödil või 6-keelselväikekandlel;
- 4) kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades;
- 5) muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu;
- 6) esinemisjulguse ja -oskuse arendamine;
- 7) muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades;
- 8) õppekäigud, kontserdil, teatris ja muuseumis käimine jne.

I kooliastme õppesisu

I kooliastmes on kesksel kohal laulmine ja pillimäng. Laudakse nii ühehäälselt a cappella kui ka saatega. Selles vanuseastmes rajatakse alus muusikatraditsioonide säilitamisele ja edasikandmisele, mille üks väljund on õpilaste osalemine koolikooride tegevuses, et saada esmane koorilaulu- kogemus. Pillimängus omandatakse erinevate rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide ning 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted.

Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna. Olulisel kohal on muusikaline liikumine: rahvatantsud ja laulumängud ning muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu.

Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu.

Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu.

Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Õpilaste

esinemisoskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm). Et saavutada õpilaste mitmekülgset kuulamiskogemust, kujundada kontserdi- kultuuri ning avardada silmaringi, võimaldatakse õpilastel käia kontsertidel ja teatrietendustel nii koolis kui ka väljaspool kooli. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

II kooliastme õppetegevused:

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- 2) kahe- või kolmehäälne laulmine kooris;
- 3) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel;
- 4) pillimänguoskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes;
- 5) kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 6) erirahvaste tantsude karakteri väljendamine liikumises;
- 7) muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes;
- 8) esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- 9) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid jne).

II kooliastme õpilasele omast teadmishimu ning aktiivsust rakendatakse kõigis muusikalistes tegevustes. Selles eas tähtsustub töö õpilaste individuaalsete muusikaliste võimete arendamisel ning rakendamisel erinevates muusikalistes tegevustes. Olulised tegevused on selleski kooliastmes laulmine ja pillimäng. Klassitunnis lauldakse a cappella ja saatega ühe- ja kahehäälselt, kooris kahe- ja kolmehäälselt. Süvendatakse pillimänguoskusi erinevates pillikoosseisudes ning arendatakse edasi 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid. Liikumistegevuse põhirõhk on eesti rahvatantsudel ning teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise kaudu.

Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse muusikalise omaloomingu kaudu. Muusikat kuulates arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Tähtsustub muusika oskussõnade kasutamine muusikapalasisid analüüsides ning oma arvamuse põhjendamine vestlustes.

Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Õpilaste eneseväljendusoskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm). Et saada kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, käiakse kontsertidel ja muusikaetendustel ning osaletakse erinevatel õppekäikudel. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

III kooliastme õppetegevused:

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- 2) kahe- või kolmehäälnelaulmine kooris;
- 3) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid meloodiaid;
- 4) pillimänguoskuse rakendamine üksi ja koos muusitseerides;
- 5) isiklike, põhjendatud seisukohtade avaldamine muusika kuulamisel, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 6) muusika meeleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest;
- 7) loominguliste ideede teostamiseks sobivate muusika väljendusvahendite leidmine ja kasutamine;
- 8) esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- 9) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid, muusikakõrgkoolid jne).

III kooliastmes on tähelepanu keskmes iseseisva muusikalise mõtlemise süvendamine ning õpilaste muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades erinevaid õppevorme ning -meetodeid.

Klassitunnis lauldakse nii ühe- kui ka mitmehäälselt, kooris kahe- või kolmehäälselt. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, omandatakse akustilise kitarriga akordmänguvõtted. Kuna selles vanuse- astmes on suur huvi pop- ja rokkmuusika vastu, tuleks leida koolis ansamblimängu harrastamise võimalusi. Laulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatööna. Muusikat kuulates tähtsustub kuulatud muusika põhjal oma arvamuse kujundamine ning selle argumenteeritud põhjendamine nii suuliselt kui ka kirjalikult, toetudes muusika oskussõnavarale. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm) toetatakse õpilaste isikupärast esinemisoskust. Et omandada kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, käiakse kontsertidel ja muusikaetendustel ning osaletakse erinevatel õppekäikudel. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma ja austama üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest.

Muusikaõpetuses annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekohaks järgneva õppe kujundamisele, stimuleerib ning motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele.

Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi.

Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes.

Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata. Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana kokkuvõtval hindamisel.

Õpitulemusi hinnatakse suuliste sõnaliste ning numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega.

Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

I kooliastmes hinnatakse peamiselt muusikalisi tegevusi: laulmist, pillimängu ja loovtegevusi.

II ja III kooliastmes on suurem kaal muusikaliste teadmiste ning oskuste kasutamisel muusikalistes tegevustes.

Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgid I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- 2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega k lassis ning vastavalt võimetele ühe- ja/või kahehäälses kooris;
- 3) laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 4) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 5) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- 6) rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 7) kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- 8) kirjeldab kuulatavat muusikat suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega;
- 9) väärtustab enese ja teiste loomingut;
- 10) mõistab laulupeo tähendust.

Muusika õpitulemused ja õppesisu I kooliastmes

Laulmine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- 2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- 3) laulab lihtsat meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 4) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 5) laulab peast kooliastme ühislause: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm” (F.Pacius), „Mu koduke” (A. Kiis), „Tiliseb, tiliseb aisakell” (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tuppa”, „Teele, teele, kurekesed”, „Kevadel” („Juba linnukesed...”), „Kevadpidu” („Elagu kõik...”).

Pillimäng

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- 2) on omandanud kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides.

Muusikaline liikumine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- 3) loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
- 4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- 2) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- 3) eristab kuuldeliselt marssi, valssi, polkat;
- 4) on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);
- 5) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara.

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) mõistab helivältuste TA, TITI, TA-A, TAA-A, VEERANPAUS, TIRI-TIRI, TAI-RI KAHELÖÖGILINE JA TÄISPAUS tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrgupositsioonides;
- 4) mõistab JO- võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- 5) õpib lauldes tundma JO- ja RA- astmerida;
- 6) mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas;

- 7) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendaja,
- 8) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor
- 9) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng
- 10) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv (tämb), vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat,
- 11) märkide latern, segno, volt, tutvustamine laulurepertuaariga

Õppekäigud

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades muusika oskussõnavara.

Õppesisu

1. klass

Laulmine

Õpilane:

Laulab õige kehahoiakuga, vaba ja loomuliku hingamisega, õige diktsiooniga, ilmekalt.

Oskab väljendada laulu meeleolu vastava kehaliigutusega ning kasutab vajaduse korral kehapilli.

Laulab lihtsat meloodiat käemärkide ja noodipildi järgi ning kasutab astmeid.

Oskab laulda lihtsamaid kaanoneid. On omandanud õpiku ühislauluvara "Mu isamaa, mu õnn ja rõõm" Fr. Pacius, "Mu koduke", "Lapsed tuppa", "Kevadel", "Mutionu pidu".

Pillimäng:

Kasutab keha ja rütmipille lihtsamates kaasmängudes või ostinatodes.

Muusikaline liikumine:

Tunnetab ning väljendab muusika sisu ja meeleolu liikumise kaudu.

Tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming:

Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha ja rütmipillidel.

Kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine:

Eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat.

Eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat.

Tunneb ja nimetab tutvustatud pillide kõla.

Teab kes on helilooja ja sõnade autor, oskab leida raamatus.

On tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega.

Muusikaline kirjaoskus:

Pulssi tunnetamine, rõhulise osa tunnetamine. 2 – osaline taktimõõt, taktijoon, lõpumärk, kordusmärk. Õpitud rütmide kasutamine lauses. Kõrged ja madalad helid, meloodia liikumise suund.

Astmete So-MI- RA käemärkidega kasutamine laulmisel.

Mõisted piano, forte, valjenedes, kahanedes. Mõisted

meetrum, take, taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars.

Oskab nimetada itaaliakeelsete terminitega “piano”, “ forte”,

teab tähendust.

Õppesisu

Tere, kool! Laulmisoskuse arendamine. **Sügis käes.**

Laulame ja tantsime. Autor helilooja. Muusikalised

väljendusvahendid. Oskussõnad .Sümfoonia

orkester. Meetrum. Rütm TA, TI-TI, TA-A, PAUS. Rütmipillid.

Muusika kuulamine.

Laulan astmenimedega SO-MI-RA.

(16 t)

Laulmisoskuse arendamine. **Talvemuusika .**

Päkapikulaulud . Laulame ja tantsime. Oskussõnad .

Muusikalised väljendusvahendid. Orkestripillid.
Muusika kuulamine. Autor helilooja. (16 t)

Talverõõmud- ja talvelaulud. Astme SO – MI. Noot ja noodijoonestik.

Meetrum.Rütm TA, TI-TI,TA-A, PAUS. Rütimpillid.
Laulan astmenimedega SO-MI-RA.Tants. (22 t)

Kevadpühade muusika.

Muusikalised väljendusvahendid. Astmed SO-MI-RA.

Tantsulaulud. Rütimpillid ja rütmisaade. Aeg ja muusika.

Helilooja W.A.Mozart. Helilooja L.van Beethoven.

Pillilood. Muusika kuulamine. (16 t)

Õppesisu

2. klass

Laulmine

Õpilane:

Laulab õige kehahoiu, vaba toonitekitamisega ja loomuliku hingamisega, selge diktsiooniga, ilmekalt.

Oskab väljendada laulu meeleolu ja sisu vastava kehaliigutusega ning kasutab vajaduse korral kehapilli.

Laulab lihtsat melodiat käemärkide ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi. Oskab laulda lihtsamaid kaanoneid.

On omandanud ühislauluvara “ Mu isamaa, mu õnn ja rõõm” Fr.Pacius, “ Mu koduke”, “Lapsed tuppa”, “ Kevadel”, “ Mutionu pidu”, Tiliseb,tiliseb aisakell” L.Wirkhaus.

Pillimäng:

Kasutab keha ja rütimpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes.

Muusikaline liikumine:

Tunnetab ning väljendab muusika sisu ja meeleolu liikumise kaudu.

Tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming:

Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha ja rütmipillidel.
Kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid.
Kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine:

Eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat.
Eristab tutvustatud pillide kõla. Oskab nimetada.
Eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat.
Teab kes on helilooja ja sõnade autor, oskab leida raamatus.
On tutvunud eesti rahvalaulu- ja rahvapillidega.

Muusikaline kirjaoskus:

Pulssi tunnetamine, rõhulise osa tunnetamine, meetrum- 2 ja 3 – osaline taktimõõt, takti viipamine, kaasmäng, taktijoon, lõpumärk, kordusmärk. Noodijoonestik, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendaja. Rütmivormide omandamine, meloodia liikumise jälgimine ja iseloomustamine, heliastmete JO- LE -MI- SO- RA õppimine, Jo- võti, selle kasutamine praktilises musitseerimises, kasutamine lauses. Mõisted piano, forte, valjenedes, kahanedes, salm, refrään, eelmäng, kaasmäng, vahemäng, fermaat, segno, latern. Eeslaulja, solist, ansambel, koor, koorijuht.

Omalooming:

Lihtsate rütmiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Astmemudelite kasutamine lihtsate kaasmängude loomiseks. Lihtsate viiside loomine astmetel. Loovliikumise kasutamine muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine:

Laulude instrumentaalsete karakterpalade meeleolu kirjeldamine, kasutades väljendusvahendeid meloodia, rütm, tempo, dünaamika. On tutvunud eesti rahvalauludega ja rahvapillidega kannel, torupill, lõõtspill, sarvepill, vilepill.

Õppesisu

Laulmioskuse arendamine. Muusikalised väljendusvajendid.
 Sügis muusikas. Rütmi pillid. Eesti rahvalaulud, rahvapillid.
 Kalendripühade laulud. Rahvapillid.
 Rahvapillid. Astmed So- Mi- Ra- Le. (18 t)
 Instrumentaalansamblid.
 Koorid. Talvemuusika. Jõululaulud. (17 t)
 Talvemuusika. Ilus aeg. Rütmissaade. Jo-Le- Mi-So-Ra
 Astmerida. JO-võti. Riho Päts. (20 t)
 Kevadpühade muusika. Muusikalised väljendusvahendid.
 Eesti rahvalaul. Teiste rahvaste laulud. Rahvatants – ja
 tantsulaul. (15 t)

Õppesisu

3. klass

Laulmine:

Laulab õige kehahoiu, vaba ja loomuliku hingamisega, selge diktsiooniga, ilmekalt.

Oskab väljendada laulu meeleolu vastava kehaliigutusega ning kasutab vajaduse korral kehapilli.

Laulab lihtsat melodiat käemärkide ja noodipildi järgi ning kasutab astmeid.

Oskab laulda lihtsamaid kaanoneid. On omandanud ühislauluvara kaanonid, Eesti rahvalaulud, “ Mu isamaa, mu õnn ja rõõm ” Fr.Pacius, “ Mu koduke ”, “ Lapsed tupp ” lastelaul, “ Kevadel ” (“ Juba linnukesed... ”), “ Mutionu pidu ”, “ Tiliseb, tiliseb aisakell ” L.Wirkhaus, “ Teele, teele kurekesed ”, G.Ernesaks “ Kolm kihulast ”, “ Kevadpidu ” (“ Elagu kõik... ”).

Pillimäng:

Kasutab keha ja rütmi pillile lihtsamates kaasmängudes ja/ või ostinatodes.

Muusikaline liikumine:

Tunnetab ning väljendab muusika sisu ja meeleolu liikumise kaudu.

Tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming:

Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel.

Kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid.

Kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine:

Eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat.

Eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat.

Eristab tutvustatud pillide kõla. Oskab nimetada.

Teab kes on helilooja ja sõnade autor, oskab leida raamatus.

On tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega.

Muusikaline kirjaoskus:

Pulssi tunnetamine, rõhulise osa tunnetamine, meetrum- 2 ja

3 – osaline taktimõõt, neljalöögiline taktimõõt, rütmivormid,

TA, TITI,, TAA, TAA-A, TAI-RI, TIRI-TIRI ja pauside tundma

õppimine. Heliastmiku SO- MI- RA-JO-NA-DI

tundmaõppimine, pool ja terve toon. JO, ra- heliread.

Noodijoonestik- abijooned, dünaamika p,f,cresc., dim. Takti

viipamine, kaasmäng, taktijoon, lõpumärk, kordusmärk,

fermaat, latern, segno, volt- tutvustamine laulurepertuaariga.

Rütmivormide omandamine, meloodia liikumise jälgimine ja

iseloostamine, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse

pikendaja. Rütmivormide omandamine, meloodia liikumise

jälgimine ja iseloostamine, JO-, RA- astmerekad, Jo- võti,

selle kasutamine praktilises musitseerimises, kasutamine

lauses. Mõisted piano, forte, valjenedes, kahanedes, salm,

refraän, eelmäng, kaasmäng, vahemäng, fermaat, latern.

Eeslaulja, solist, ansambel, koor, koorijuht

Omalooming:

Lihtsate rütmiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi- ja

plaatpillidel. Astmemudelite kasutamine lihtsate kaasmängude

loomiseks. Lihtsate viiside loomine astmetel. Loovliikumise

kasutamine muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine:

Laulude instrumentaalsete karakterpalade meeleolu kirjeldamine, kasutades väljendusvahendeid meloodia, rütm, tempo, dünaamika. On tutvunud tuntud eesti heliloojate G.Ernesaksa ja M. Härma elu ja loominguga, teostega lastele. Õpitud autorite laulud. On tutvunud eesti rahvalauludega ja rahvapillidega kannel, torupill, lõõtspill, sarvepill, vilepill. On tutvunud kuulsa Austria helilooja W.A.Mozarti elulooga ja valikteostega. Muusikapala meeleolu ja karakteri kirjeldamine, marss, valss, polka zanrite äratundmine kuulmise järgi.

Õppesisu

Laulmioskuse arendamine. Sügis muusikas.
Muusikalised väljendusvahendid. Kaanon. Marss. (16 t)
G.Ernasaks, koorilaul.
Muusikalised väljendusvahendid. Vokaal- ja (19 t)
instrumental muusika. Talvelaulud. Jõulumuusika.
Aeg ja ruum muusikas. JO- astmerida. Muusika
Väljendusvahendid. (20 t)
Marss. Polka. Valss. Tantsulaul. Eesti rahvalaul.
Regilaul. RA- astmerida. (15 t)

I kooliastme õppesisu

I kooliastmes on kesksel kohal laulmine ja pillimäng. Lauldakse nii ühehäälselt a cappella kui ka saatega. Selles vanuseastmes rajatakse alus muusikatraditsioonide säilitamisele ja edasikandmisele, mille üks väljund on õpilaste osalemine koolikooride tegevuses, et saada esmane koorilaulu- kogemus. Pillimängus omandatakse erinevate rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide ning 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted.

Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna. Olulisel kohal on muusikaline liikumine: rahvatantsud ja laulumängud ning muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu.

Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu.

Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu.

Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Õpilaste esinemisoskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm). Et saavutada õpilaste mitmekülgset kuulamiskogemust, kujundada kontserdi- kultuuri ning avardada silmaringi, võimaldatakse õpilastel käia kontsertidel ja teatrietendustel nii koolis kui ka väljaspool kooli. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;
- 2) laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;
- 4) oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast;
- 5) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislauke;
- 6) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 7) kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi;

8) julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;

9) kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust;

10) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;

11) leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises;

12) tunneb huvi oma kooli paikkonna muusikaelu ning sündmuste vastu ja osaleb selles, mõistab laulupeo traditsiooni tähendust.

Õpitulemused

1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;

2) kahe- või kolmehäälnelise laulmine kooris;

3) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel

4) pillimänguoskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes;

5) kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;

6) eri rahvaste tantsude karakteri väljendamine liikumises;

7) muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes;

8) esinemisvõimaliste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;

- 9) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid jne)

Muusika õpitulemused ja õppesisu II kooliastmes

Õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, on teadlik häälehoiu vajadusest;
- 2) seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;
- 3) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- 4) laulab eakohaseid ühe- ja kahehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 5) laulab peast kooliastme ühislaulu: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm” (F.Pacius), „Eesti lipp” (E. Võrk), „Kas tunned maad” (J. Berad), „Kui Kungla rahvas” (K. A.Hermann), „Mu isamaa armas” (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas” (eesti rahvalaul), „Püha öö” (F. Gruber).

Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja /või ostinatodes;
- 2) rakendab musitseerides kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid, seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- 3) kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- 3) väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaadpillidel;
- 2) loob tekste (regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne);
- 3) kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;
- 2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas, tuntumaid Eesti koore, teab Eesti laulupidude traditsiooni;
- 3) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
- 4) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse, oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- 5) on tutvunud valikuliselt Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari ja Saksa muusikatradsioonidega, suhtub nendesse lugupidavalt;
- 6) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara;
- 7) teadvustab autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
- 4) mõistab viulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- 5) mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- 6) mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: eeltakt, viulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud; vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon; tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo.

Õppekäigud

Õpilane:

- 1) arutleb ja avaldab arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Muusika õppesisu II kooliastmes

II kooliastmes tähtsustub töö õpilaste individuaalsete muusikaliste võimete arendamisel ning rakendamisel erinevates muusikalistes tegevustes. Olulised osaoskused on laulmine ja pillimäng. Klassitunnis lauldakse a cappella ja saatega ühe- ja kahehäälselt, kooris kahe- ja kolmehäälselt.

Pillimänguoskusi süvendatakse erinevates pillikoosseisudes ning arendatakse edasi kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid. Muusikalises liikumises on põhiohk eesti rahvatantsudel ning teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise abil. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse muusikalise omaloomingu kaudu. Muusika kuulamisega arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Tähtis on osata kasutada muusika oskussõnu arvamus avaldamisel ja põhjendamisel. Võimaluse korral kuulatakse ka paikkondlike heliloojate ning interpreetide loomingut.

Muusikalist kirjaoskust omandatakse muusikaliste osakuste kaudu ning seda rakendatakse mitmesugustes muusikalistes tegevustes. Õpilaste muusikalise eneseväljenduse oskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, pillikoosseisud jms). Muusika kuulamise kogemuse ning kontserdikultuuri kujundamiseks ja silmaringi avardamiseks külastatakse kontserte ning muusikaetendusi ja käiakse õppekäikudel. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

4. klass

Õppesisu

Laulmine

Õpilane:

Laulab loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooniga ja puhta intonatsiooniga. Peamiseks itulemuseks on laulude ilmikas ettekanne. Eakohaste ja ühe- ja kahehäälsete laulude, kaanonite, eesti ja teiste rahvaste laulude esitamine. Ühislauluvara: “ Mu isamaa, mu õnn ja rõõm” Fr.Pacius, “ Kas tunned maad” J.Berad, “ Mu isamaa armas”, “Püha öö” F. Gruber.

Pillimäng

Keha-, rütmi- ja plaatpillide kasutamine kaasmängudes ja/või ostinatodes. Väike kannel mänguvõtete kasutamine.

Omalooming

Rütmilised ja meloodilised improvisatsioonid- keha, rütmi ja plaatpillidel. Lihtsate regivärsside loomine, loovliikumine.

Muusika kuulamine

Väljendusvahendite eristamine muusikapaldes: meloodia, rütm, tempo, vorm. Hääle liikide võrdlemine vokaalmuusikas: (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass). Eesti rahvamuusikast rahvalaulude tundmine ja rahvapillide eristamine. Oskus iseloomustada kuulatavat pala kasutades muusikalist oskussõnavara. Sümfooniaorkestri pillide tutvustamine, pillirühmade tundmine.

Muusikaline kirjaoskus

Teatud helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähenduse mõistmine ning kasutamine muusikalistes tegevustes: TI-TIRI, TIRI-TI, TAI-TI, kaheksandikpaus. Taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4, eeltakti tähenduse mõistmine ning arvestamine musitseerimisel. Duur ja moll helilaadi tundmine ja eristamine (relatiivses süsteemis). Oskussõnade tähenduse mõistmine: eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, (tähtnimed) absoluutsed helikõrgused.

Õppesisu

Laulmioskuse arendamine

Muusikalised väljendusvahendid.	(16 t)
RA- astmerida. Kolmkõla. Uus rütm.	(5 t)
Hääl ja hääleliigid. Jõululaulud.	(14 t)
Muusikainstrumendid. Klahvpillid J.S.Bach.	(15 t)
Eesti rahvapillid. Vorm muusias. L.van Beethoven	(10 t)
Nootide tähtnimetused. Plaatpillid.	(10 t)

5. klass

Õppesisu

Laulmine

Laulmine loomuliku kehahoiu, hingamise, diktsioonig ja puhta intonatsiooniga. Laulude ilmekas ettekanne. Teadlikus häälehoiu vajaduses. Eakohaste ja ühe- ja kahehäälsete laulude, kaanonite, eesti ja teiste rahvaste laulude esitamine. Ühislauluvara: “ Mu isamaa, mu õnn ja room” Fr.Pacius, “ Kas tunned maad” J.Berad, “ Mu isamaa armas”, “Püha öö” F. Gruber, “ Meil aiaäärne tänavas” (eesti rahvaviis).

Pillimäng

Keha-, rütmi- ja plaatpille kasutamine kaasmängudes ja /või ostinatodes; kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtete seostamine pillimängul absoluutsete helikõrgustega. Muusikaliste teadmiste ja oskuste kasutamine pillimängus ja rütmisaates.

Omalooming

Rütmilis- meloodiliste improvisatsioonide ja kaasmängude loomine. Keha-, rütmipillide ja plaatpillide kasutamine laulude saateks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Väljendusvahendite eristamine muusikapalades: meloodia,rütm, tempo, dünaamika,tämber, vorm.

Oskus kuulata ja võrrelda vokaalmuusikas hääleliike.

Eesti tuntumad koorid ja dirigendid.

Sümfooniaorkestri pillide tundmine ja eristamine pillirühmade järgi. Eesti rahvalaulude ja teiste rahvaste rahvalaulude tundmine ja eristamine: Soome, Vene, Läti, Leedu.

Muusikaline kirjaoskus

Teatud helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähenduse mõistmine ning kasutamine muusikalistes tegevustes: TI-TIRI, TIRI-TI, TAI-TI, kaheksandikpaus. Taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 , eeltakti tähenduse mõistmine ning arvestamine musitseerimisel. Duur ja moll helilaadi tundmine ja eristamine (relatiivses süsteemis). Oskussõnade tähenduse mõistmine: eeltakt, viulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll- helilaad,(tähtnimed) absoluutsed helikõrgused. Oskussõnade tundmine ja kasutamine: hääleliigid, pilliliigid, Vokaalmiiska soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret. Dünaamika terminid. Piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo.

Õppesisu

Laulmisoskuse arendamine

Tere kool!	(2 t)
Muusika väljendusvahendid, helistikud muusikas	(12 t)
Laulud ja helistikud	(9 t)
Koor, orkester, dirigent	(4 t)
Eesti rahvamuusika.	(5 t)
Eesti heliloojate muusikalid	(3 t)

6. klass

Õppesisu

Laulmine

Laulmine loomuliku kehahoiu, hingamise, diktsiooni- ja puhta intonatsiooniga. Laulude ilmikas ettekanne. Teadlikus häälehoiu vajaduses. Eakohaste ja ühe- ja kahehäälsete laulude, kaanonite, eesti ja teiste rahvaste laulude esitamine. Ühislauluvara: “ Mu isamaa, mu õnn ja room” Fr.Pacius, “ eesti lipp” E.Võrk, “ Kas tunned maad” J.Berad, “ Mu isamaa armas”, “Püha öö” F. Gruber, “ Meil aiaäärne tänavas” (eesti rahvaviis), “ Kui Kungla rahvas” K.A.Hermann.

Pillimäng

Keha, rütmi ja plaatpillide kaasmäng. Kuuekeelne kannel-
mänguvõtted.

Muusikaliste teadmiste ja oskuste kasutamine
pillimängus ja rütmisaates.

Omalooming

Rütmilis- meloodiliste improvisatsioonide ja kaasmängude
loomine. Keha-, rütmipillide ja plaatpillide kasutamine laulude
saateks. Tekstide – regivärsside ja lihtsamate laulusõnade
loomine. Loovliikumine.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Väljendusvahendite eristamine muusikapalades:

meloodia, rütm, tempo, dünaamika, tämber, vorm.

Oskus kuulata ja võrrelda vokaalmuusikas hääleliike.

Eesti tuntumad koorid ja dirigendid. Erinevate kooriliikide
äratundmine. Sümfooniaorkestri pillide tundmine ja eristamine
pillirühmade järgi. Eesti rahvalaulude ja teiste rahvaste
rahvalaulude tundmine ja eristamine: Soome, Vene, Läti,
Leedu, Rootsi, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari, Saksa
riikide kultuur ja traditsioonid. Oskus väljendada ja põhjendada
oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara.

Muusikaline kirjaoskus

Teatud helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähenduse
mõistmine ning kasutamine muusikalistes tegevustes:

TI-TIRI, TIRI-TI, TAI-TI, kaheksandikpaus.

Taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4, eeltakti tähenduse mõistmine
ning arvestamine muusitseerimisel. Duur ja moll helilaadi
tundmine ja eristamine (relatiivses süsteemis). Oskussõnade
tähenduse mõistmine: eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-
helilaad, moll- helilaad, (tähtnimed) absoluutsed helikõrgused.
Oskussõnade tundmine ja kasutamine: hääleliigid, pilliliigid,
Vokaalmuusika soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika,
interpret. Dünaamika terminid. Piano, forte, mezzopiano,

mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo.
Dünaamiliste terminite tähenduste mõistmine: andante,
moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando.

Õpitulemused

Arutlemine või oma arvamuse avaldamine muusikaainelistel teemadel suulisel, kirjalikult või muul looval viisil, kasutades muusikalist oskussõnavara.

Õppesisu

Laulmisoskuse arendamine

Tere kool, "Laula tuju heaks"	(2 t)
Eesti muusika ärkamisajast tänapäevani	(13)
Itaalia, tempo- ja dünaamika	(2 t)
Euroopa rahvaste muusika	(14 t)
Meil aiaäärne tänavas	(4 t)

III kooliastme õppetegevused

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- 2) kahe- või kolmehäälne laulmine kooris;
- 3) relatiivsete kõrguste (astmete) kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid meloodiaid;
- 4) pillimängu oskuse rakendamine üksi ja koos musitseerides;
- 5) isiklike, põhjendatud seisukohtade avaldamine muusika kuulamisel, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 6) muusika meeoleu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest;
- 7) loominguliste ideede teostamiseks sobivate muusika väljendusvahendite leidmine ja kasutamine;
- 8) esinemisvõimaluste pakkumine ning loominguliste eneseväljenduste toetamine;
- 9) teatris, kontserdil, ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid, muusikakõrgkoolid jne).

Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes

Põhikooli lõpetaja

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;
- 2) laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt hääle omapärast;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes;
- 4) mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilistolemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- 5) oskab kuulata ennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides;
- 6) suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;

- 7) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 8) kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 9) rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- 10) väljendab kuuldud muusika kohta arvamust ning kasutab seisukohta põhjendades ja muusikapalunii suuliselt kui ka kirjalikult analüüsides muusikalist oskussõnavara;
- 11) leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
- 12) väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- 13) teab autoriõigusi ning nendega kaasnevaid õigusi ja kohustusi, huvitub muusikaalasest tegevusest ning väärtustab seda ja osaleb kohalikus kultuurielus;
- 14) omab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest, ametitest ja võimalustest muusikat õppida;
- 15) kasutab muusikalistes tegevustes infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes

Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;
- 2) laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt hääle omapärast;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes;
- 4) mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- 5) oskab kuulata ennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides;
- 6) suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;

- 7) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 8) kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 9) rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates
 - 14) muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- 10) väljendab kuuldud muusika kohta arvamust ning kasutab seisukohta põhjendades ja muusikapalunii suuliselt kui ka kirjalikult analüüsides muusikalist oskussõnavara;
- 11) leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
- 12) väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- 13) teab autoriõigusi ning nendega kaasnevaid õigusi ja kohustusi, huvitub muusikaalasest tegevusest ning väärtustab seda ja osaleb kohalikuskultuurielus;
- 14) omab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest, ametitest ja võimalustest muusikat õppida;
- 15) kasutab muusikalistes tegevustes infotehnoloogia vahendeid.

Muusika õpitulemused ja õppesisu III kooliastmes

Õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili, järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
- 2) mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid laulu õppimisel;
- 3) kasutab muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
- 4) osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;

5) laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;

6) laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm” (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri” (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään” (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), „Saa remaa valss” (R. Valgre), „Kalevite kants” (P. Veebel), „Oma laulu ei leia ma üles” (V. Ojakäär).

Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või kuuekeelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- 2) rakendab muusitseerides kitarri lihtsamaid akordmängu võtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- 3) kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab ja rakendab liikudes muusikaväljendusvahendeid;
- 2) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 3) loob tekste (regivärsse, laulusõnu jne);
- 4) väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- 2) eristab pop-, rokk-, džäss-i muusikat;

- 3) eristab kõla ja kuju järgi keel
- 4) teab nimetada tuntud heliloomuse suursündmuse (sh paikkondlikke);
- 5) tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- 6) on tutvunud Eesti ning valikuliselt Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja-Ameerika, Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- 7) arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 8) tunneb autoriõigusi ja nendega kaasn (sh internetis).

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab alljärgnevate helivälte, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, taktimõõdu tähendust ning arvestab neid muusikateoses;
- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- 4) mõistab helistike C–a, G-nendest muusikateoses;
- 5) teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda muusikateoses repertuaarist tulenevalt;
- 6) mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas. elektrofonid, sümfooniaorkester, kammepartituur, muusikainstrumentide nimetused ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel, rondo, variatsioon; pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika

Õppekäigud

Õpilane:

- 1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikateose kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusika oskussõnavara.

Muusika õppesisu III kooliastmes

III kooliastmes on tähelepanu keskmes ning muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades erinevaid õppevorme ning -meetodeid. Klassitunnis lauldakse nii ühekooris kahe- või kolmehäälselt. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, omandatakse akustilise kitarri akordmänguvõtted. Laulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatööna. Õpilaste huvi toetamiseks popleida koolis ansamblimängu harrastamise võimalusi. Muusikat kuulates on tähtis kujundada kuuldu põhjal oma arvamus ning seda argumenteeritult

Muusika kuulamine ja muusikalugukuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust; džäss-, filmi- ja lavamuusikat; eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise; teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi (sh paikkondlikke); tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi; on tutvunud Eesti ning valikuliselt Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt; arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult; tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel mõistab alljärgnevate heliväljuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes; mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähed nendest musitseerides; teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt; mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas.

elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused; ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika.arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusika oskusi ning eripära.

7. klass

Laulmine

Laulmine loomuliku kehahoiuga ja hingamisega, selge diktsiooniga, puhtalt ja väljendusrikkalt, arvestades häälehoidu ja häälemurret. Ea ja teemakohased ühe ja kahehäälsed laulud, kaanonid, eesti ja teiste rahvaste laulud .Kooliastme ühislaulud: “ Mu isamaa, mu õnn ja rõõm” Fr.Pacius, “Jää vabaks eesti meri” V.Oksvort, “ eestlane olen ja eestlaseks jään” Ü.Mattiisen, “ Laul põhjamaast” Ü.Vinter.

Pillimäng

Muusikaliste teadmiste kasutamine musitseerimisel. Keha, rütmi ja plaatpillide kasutamine laulusaateks. Kitarri lihtsamad akordimänguvõtted (tähtnimed).

Omalooming

Improviseerimine keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Rütmilised ja meloodilised kaasmängud.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Muusika väljendusvahendite eristamine. Kõla ja kuju järgi eristamine. Keel-, puhk-, look ja klahvpillid. Tuntumad orkestrid, dirigendid, interpreedid, koosseisud. Austraalia, Israeli, Araabiamaade,India,Hiina, Jaapani, Indoneesia

muusikakultuurudega tutvumine. Autoriõigus ja sellega kaasnevad kohustused (Internet).

Muusikaline kirjaoskus

1) Erinevate maade ja rahvakultuuride tutvustamine, rütmide kordamine ja meeldetuletamine, kasutades maailmarahvaste muusika näiteid. Samuti muusikalise tegevuse kaudu. (Sünkoop, triool, punkteeritud rütmide mitmekesisus).

- 1) Helikõrgused ja bassivõti.
- 2) Helistikude osatähtsus ka teiste rahvaste muusikas.
- 3) Oskussõnade osatähtsus praktilises kasutamises. Akustilised pillid, elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, instrumentaalansambel, keelpilliorkester, muusikainstrumentide nimetused .

Arutlemine, analüüsimine, muusikaelamuste kirjeldamine, põhjendamine ja analüüs suulisel, kirjalikul või muul looval viisil. Muusikalise oskussõnavara kasutamine.

Õppesisu

Laulmisoskuse arendamine

Tere kool!	(2 t)
Helide maailm	(3 t)
Sümfooniaorkester. Pillilood.	(15 t)
Traditsioonid ja maailmarahvaste muusika	(15 t)

8. klass

Laulmine

Laulmine loomuliku kehahoiuga ja hingamisega, selge diktsiooniga puhtalt ja väljendusrikkalt, arvestades häälehoidu

ja häälemurret. Ea ja teemakohased ühe ja kahehäälsed laulud, kaanonid, eesti ja teiste rahvaste laulud .Kooliastme ühislaulud: “ Mu isamaa, mu õnn ja rõõm” Fr.Pacius, “Jää vabaks eesti meri” V.Oksvort, “ eestlane olen ja eestlaseks jään” Ü.Mattiisen, “ Laul põhjamaast” Ü.Vinter., “ Saaremaa valss” R.Valgre, “ Oma laulu ei leia ma üles” V.Ojakäär.

Pillimäng

Muusikaliste teadmiste kasutamine musitseerimisel. Keha, rütmi ja plaatpillide kasutamine laulusaateks. Kitarril lihtsamad akordimänguvõtted (tähtnimed).

Omalooming

Improviseerimine keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Rütmilised ja meloodilised kaasmängud.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Muusika väljendusvahendite eristamine. Kõla ja kuju järgi eristamine. Keel-, puhk-, look ja klahvpillid. Tuntumad orkestrid, dirigendid, interpreedid, koosseisud. Hispaania, Ladina-Ameerika, Brasiilia, Argentiina, Kuuba, Jamaika, Mehhiko, Põhja- Ameerika, Eskimode muusikakultuurudega tutvumine. Rock- ja popmuusika erinevate stiilidega tutvumine. Muusikaliste sündmuste tutvustamine. Autoriõigus ja sellega kaasnevad kohustused (Internet).

Muusikaline kirjaoskus

1) Erinevate maade ja rahvakultuuride tutvustamine, rütmide kordamine ja meeldetuletamine, kasutades maailmarahvaste muusika näiteid. Samuti muusikalise tegevuse kaudu. (Sünkoop, triool, punkteeritud rütmide mitmekesisus).

2) Helikõrgused ja bassivõti.

3) Helistikude osatähtsus ka teiste rahvaste muusikas.

- 4) Oskussõnade osatähtsus praktilises kasutamises.
Akustilised pillid, elektrofonid, sümfooniaorkester,
kammerorkester, instrumentaalansambel, keelpilliorkester,
muusikainstrumentide nimetused, elektrooniline muusika.

Arutlemine, analüüsimine, muusikaelamuste kirjeldamine,
põhjendamine ja analüüs suulisel, kirjalikul või muul looval
viisil. Muusikalise oskussõnavara kasutamine.

Õppesisu

Laulmisoskuse arendamine

Tere kool!	(2 t)
Klahvpillid, elektrofonid	(3 t)
Rahvaste muusika	(12 t)
Rock- ja popmuusika	(14 t)
Superstaarid ja popmuusika Eestis)	(4 t)

9. klass

Laulmine

Laulmine loomuliku kehahoiuga ja hingamisega, selge diktsiooniga puhtalt ja väljendusrikkalt, arvestades häälehoitu ja häälemurret. Ea ja teemakohased ühe ja kahehäälsed laulud, kaanonid, eesti ja teiste rahvaste laulud .Kooliastme ühislaulud: “ Mu isamaa, mu õnn ja rõõm” Fr.Pacius, “Jää vabaks eesti meri” V.Oksvort, “ Eestlane olen ja eestlaseks jään” Ü.Mattiisen, “ Laul põhjamaast” Ü.Vinter., “ Saaremaa valss” R.Valgre, “ Oma laulu ei leia ma üles” V.Ojakäär. “ Kalevite kants” P.Veebel.

Pillimäng

Muusikaliste teadmiste ja oskuste kasutamine musitseerimisel. Keha, rütmi ja plaatpillide kasutamine laulusaateks. Kitarri lihtsamad akordimänguvõtted (tähtnimed).

Omalooming

Improviseerimised kindlas vormis rütmiliste ja meloodiliste kaasmängude esitamine. Regivärsside ja laulusõnade või viiside loomine.

Muusika kuulamine ja muusikaligu

- 1) Itaalia, Prantsuse ning Hispaania, Aafrika muusikakultuuri ja rituaalidega tutvumine.
- 2) 20. sajandi uued muusikanüübid: operett, muusikal.
- 3) Jazz-, filmi- ja lavamuusika.
- 4) Tuntud heliloojad, interpreedid ning muusika suursündmused.
- 5) Eesti pärimuusika tänapäevased tõlgendused.
- 6) Muusikateoste arutlemine oskussõnavara kasutades.
- 7) Autoriõigus ja sellega kaasnevad kohustused intellektuaalse omandi kasutamisel.

Muusikaline kirjaoskus

- 1) Erinevate maade ja rahvakultuuride tutvustamine, rütmide kordamine ja meeldetuletamine, kasutades maailmarahvaste muusika näiteid. Samuti muusikalise tegevuse kaudu. (Sünkoop, triool, punkteeritud rütmide mitmekesisus).
- 2) Helikõrgused, bassivõti, helistikud ning nende rakendamine muusikalistes tegevustes.
- 3) Helistikud, bassivõtme osatähtsus ning rakendamine repertuaaris.
- 4) Ooper, Operett; ballet; muusikal, sümfoonia, spiritual, gospel.
- 5) Rondo, variatsioon
- 6) Oskussõnade osatähtsus praktilises kasutamises. Akustilised pillid, elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, instrumentaalansambel, keelpilliorkester, muusikainstrumentide nimetused, elektrooniline muusika, jazzorkester, partituur, partii.

Õppekäigud

Õpilane:

- 1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusika oskussõnavara;

Muusika õppesisu III kooliastmes

III kooliastmes on tähelepanu keskmes õpilaste iseseisva muusikalise mõtlemise süvendamine ning muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades meetodeid. Klassitunnis lauldakse nii ühe- kui ka mitmehäälselt, olmehäälselt. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, omandatakse akustilise kitarrilaulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatööna. Õpilaste huvitoetamiseks pop- ja rokkmuusika vastu tuleks leida koolis ansambli mängu harrastamise võimalusi.

Muusikat kuulates on tähtis kujundada kuuldu põhjal oma arvamus ning seda argumenteeritult põhjendada nii suuliselt kui ka kirjalikult, toetudes muusika oskussõnavarale. Muusikalist kirjaoskust omandatakse muusikaliste osaoskuste kaudu ning seda rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes.

Õpilaste isikupärast esinemisoskust toetatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, pillikoosseisud jms). Et arendada kuulamiskogemust, kujundada kontserdi küllastamise kultuuri ning avardada silmaringi, küllastatakse kontserte ja muusikaetendusi ning käiakse mitmesugustel õppekäikudel, kohtutakse paikkonna, aga ka Eesti tuntud heliloojate ja interpreetidega. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma ja austama üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

9. klass

Õppesisu

Laulmisoskuse arendamine

Muusika esitamise koosseisud	(3 t)
Hääl, hääleliigid	(2 t)
Muusikateater – ooper, Itaalia, operett, muusikal	(4 t)
Muusikateater – ballet, Prantsusmaa	(3 t)
Eesti muusikateatri arengulugu	(3 t)
Aafrika, jazz arengulugu	(10 t)
Jazz- muusika Eestis	(2 t)
Filmimuusika	(3 t)
Eesti ja maailm, ajastud ja stiilid keskajast romantismini	(5t)

HINDAMINE

Kunstivaldkonna ainete õpetamisel ja pädevuste hindamisel lähtutakse iga õpilase võimetekohasest arengust ja õpitulemuste saavutatusest. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatu, põhikooli riiklikus õppekavas esitatud õpitulemused. Hindamise kriteeriumid ja viiepallisüsteemist erinev hindamise korraldus määratakse ja täpsustatakse kooli õppekavas. Kunstivaldkonna õppeainetes on hindamise eesmärk toetada õpilaste arengut, innustada õpilasi isikupäraste ideede ja loovate lahenduste leidmisel ning suunata neid sihikindlalt õppima; suunata õpilaste enesehinnangu kujunemist, tekitadaneis muusika-, kunsti- ja kultuurihuvi ning luua alus elukestvale muusika- ja kunstiharrastusele; suunata ja toetada õpilasi haridustee valikul kunstide valdkonnas. Hindamine annab tagasisidet õpilaste individuaalse arengu kohta ning on lähtekohaks järgneva õppe kavandamisel.

Hindamisel lähtutakse ainevaldkonnas taotletavatest pädevustest, mille keskmes on:

- 1) õpilaste muusikaliste ja kunstialaste võimete areng;
- 2) teadmiste ja oskuste rakendamine muusitseerimisel ja kunstiloomingus;
- 3) isikupärane lähenemine loovülesannete lahendamisel.

Hindamisel väärtustakse õpilaste teoreetilisi teadmisi, püüdlikkust ja osalemist õppeprotsessis ning pingutust tulemuste elluviimisel. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära. Õpitulemuste hindamise vormid peavad olema mitmekesised, õpilaste arengut motiveerivad ja vastavuses nende õpitulemustega. Õpitulemusi hinnatakse numbriliste hinnetega ning sõnaliste hinnangute abil. Numbrilisele hindamisele lisandub suuline tagasiside. Nii sõnaliste hinnangute kui ka numbrilise hindamise puhul peavad õpilased teadma, mida ja millal hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Õpetajapoolsed suulised sõnalised hinnangud ning numbrilised hinded peavad motiveerima õpilaste arengut kunstivaldkonnas. Hindamisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist, lähtudes püstitatud õppeülesandest ning kehtiva õppekava sisust ja eesmärkidest. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead. Kunsti õpetamisel juhindutakse õpilaste hindamisel kooliastmeti alljärgnevast.

Muusika õpetamisel hinnatakse

Õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesemärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

- 1) laulmine – aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara omandamine;
- 2) pillimäng – musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksi;
- 3) omalooming–lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede välja- pakkumine ning teostamine, loomingulisus;
- 4) muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud– muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes;

- 5) tunnist osavõtu aktiivsus – aktiivne osalemine tunni eri osades;
- 6) tunniväline muusikaline tegevus– osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil (neid punkte arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel).